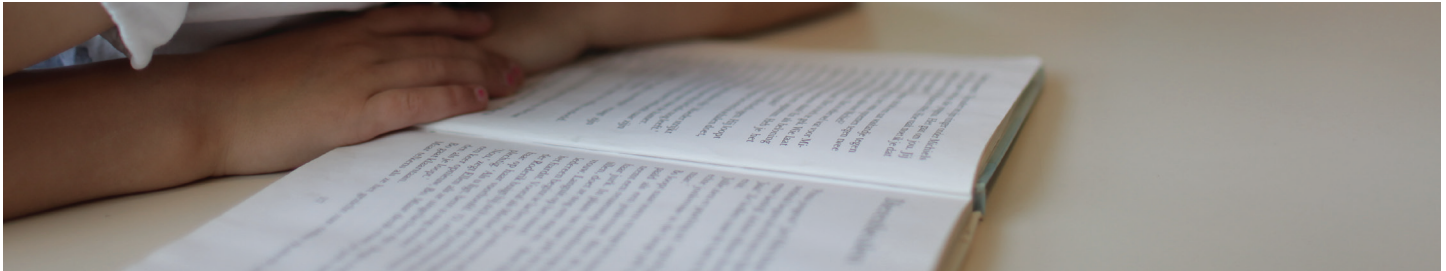

Taalverhaal

Praktische handvatten voor het taalles- en rekenonderwijs zoals deze Kwaliteitskaart Opbrengstgericht Werken zijn te vinden op www.schoolaanzet.nl. Deze website bevat alle informatie en handreikingen die in het kader van School aan Zet worden ontwikkeld om het onderwijs (in de basisvaardigheden) te verbeteren.

Vooraf	
<p>Bespreek de volgende punten met uw hele team:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruiken we door de hele school dezelfde termen en spellingregels? • Zijn er aanpassingen nodig en doen we dat allemaal op dezelfde wijze? • Hoe gaan we om met aanvullende materialen? • Gaan we de aanbieding van de categorieën versnellen zodat de methode aansluit bij de CITO-toetsen? • Hoe gaan we zorgen voor het toepassen van de spellingvaardigheid bij het schrijven van teksten door leerlingen? <p>Meer algemene tips en andere informatie vindt u op de kwaliteitskaart <i>Tips voor betere spelling-resultaten</i> op www.taalpilots.nl.</p>	
Algemene gegevens van de methode	
Voor welke groepen?	Groep 3 t/m 8.
Opbouw van de methode: Hoeveel blokken per jaar?	Voor de groepen 4 t/m 8 zijn er per jaar vijf blokken van zeven weken. Groep 3 heeft twaalf woordpakketten.
Opbouw leerstof	Er zijn acht woordpakketten per blok.
Hoeveel lessen en tijd per week?	Er zijn vier lessen van twintig minuten per week.
Verdeling tussen leerkrachtgebonden en leerkrachtvrije lessen of momenten	<p>Er is één (leerkrachtgebonden) instructieles en drie 'zelfwerkzame' lessen. De vierde les is bedoeld voor verdieping en herhaling van de drie voorafgaande lessen.</p> <p>Les 1: klassikale les: introductie van het woordpakket Les 2: zelfstandig oefenen van het woordpakket Les 3: oefenen van tweede woordpakket Les 4: zelfstandig herhalen en verdiepen met software</p> <p>Advies: zwakke leerlingen profiteren niet altijd van zelfstandig werken. U kunt op die momenten (terwijl de rest van de klas zelfstandig werkt) met hen oefenen: aanpakken uitleggen en woorden opschrijven bespreken en/of inprenten.</p>

Taalverhaal

Toetsfrequentie?	Ieder blok heeft een signalerings- en een controledictee. Het signaleringsdictee is steeds in de derde week van een blok, het controledictee is in de zesde week van een blok. De termen 'signalering' en 'controle' zijn niet geheel juist; er zijn blokken waarbij de onderdelen van het signaleringsdictee niet allemaal voorkomen in het controledictee. Advies: remedieer dus ook altijd de gemaakte fouten in het signaleringsdictee.
Toetst de methode wat in het blok behandeld is?	Ja.
Toetst het eerder behandelde spellingcategorïeën?	Nee. Advies: herhaal dus stof van eerdere blokken en eerdere jaren. Zie hiervoor de kwaliteitskaart <i>Tips voor betere spellingresultaten</i> .
Zijn er analyseschema's bij de toetsen?	Ja, zowel bij het signalerings- als bij het controledictee zijn er analyse-mogelijkheden.
Is er software?	Ja.
Beoordeling van kwaliteit	
Voldoet de methode aan de kerndoelen?	Ja.
<i>Differentiatie:</i> binnen de les?	De methode biedt geen aanwijzingen voor verlengde instructie. Advies: u kunt dit natuurlijk wel creëren. Het maken van een werkblad hoeft voor zwakke spellers niet de effectiefste werkvorm te zijn. Het schrijven van woorden samen met u kan meer nut hebben. Laat de kinderen op zo'n moment het woord verdelen in klanken/klankgroepen, laat hen bedenken wat er aan de hand is, laat hen het opschrijven en kijk het samen na. Neem de woorden die de andere leerlingen op het werkblad schrijven, daardoor oefenen ze dezelfde woorden. Denk ook aan visuele inprenting van de 'onthoudwoorden' van de methode: u laat het woord zien, het woord verdwijnt en de kinderen schrijven het woord (uit het hoofd) op. Daarna laat u het woord meteen nakijken.
<i>Differentiatie:</i> binnen de week?	Er is differentiatie binnen de week: in de vierde les is er ruimte voor verdieping en herhaling met onder andere software en het oefenboek spelling (algemene oefenspelletjes om woordpakketten extra te herhalen.) In de handleiding wordt er geen concrete informatie gegeven over de invulling van deze les. Advies: goede invulling voor zwakke leerlingen is: <ul style="list-style-type: none"> • Herhaal de uitleg van de lessen van die week; • Doe woorden samen met leerlingen: laat het woord horen, laat benoemen wat er moeilijk in het woord is, laat bedenken wat de strategie is, laat het woord opschrijven en kijk het met de leerlingen meteen na.
<i>Differentiatie:</i> na de toets?	Na het signalerings- en controledictee zijn er mogelijkheden voor remediëring. Helaas zijn dit vooral werkbladen. Dit hoeft niet de effectiefste werkvorm te zijn voor zwakke spellers.

Taalverhaal

	<p>Bovendien missen de werkbladen de klankvorm. Het blijft dan een visuele activiteit, terwijl er bij spelling sprake is van luisteren, denken aan wat je moet doen, opschrijven en nakijken. Bij het maken van een werkblad past het kind deze stappen niet toe.</p> <p>Advies: ook op deze momenten kunt u bovenstaande ideeën gebruiken bij het remediëren.</p>
Komen er verschillende strategieën aan bod?	Ja, de methode kent luister-, onthoud-, ook zo- en regelstrategieën. Voor groep 3 t/m 5 zijn er ook spellingliedjes, bijvoorbeeld over de 'pestletter r'. Deze liedjes zorgen voor een andere manier van aanbieden en onthouden van een spellingaanpak.
Duidelijke spellingregels? Zijn deze gevisualiseerd? Veel regels?	Er zijn overzichtsschema's voor de spelling van onveranderlijke woorden en voor werkwoorden. Ook wordt steeds de 'specifieke schrijfaanwijzing' genoemd die geldt voor de betreffende spellingcategorie.
Visuele inprenting?	De methode laat nauwelijks woorden visueel inprenten. Taalverhaal kent de strategie 'onthoudwoorden', maar hierbij wordt niet echt het onthouden van woordbeelden geoefend. Het kan sterker! <p>Advies: laat vaak woorden visueel inprenten; klassikaal, in tweetallen of zelfstandig. Zie voor de werkwijze de kwaliteitskaart <i>Tips voor betere spellingresultaten</i>.</p>
Sluit de inhoud aan op de Citotoetsen	<p>Niet alle door Cito getoetste categorieën zijn op dat moment door Taalverhaal aangeboden.</p> <p>Bij de toets M4 worden de volgende categorieën wel getoetst, maar zijn ze nog niet door Taalverhaal aangeboden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woorden met f/z en met s/z; • Woorden met -je en met -tje; • Woorden die eindigen op een -d; • Woorden die beginnen met ge- en be-; • Woorden die eindigen op -el, -er en -em; • Samengestelde woorden als voetbal. <p>Bij de toets E4 zijn dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woorden met f/v en met s/z. <p>Bij de toets M5 zijn dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woorden met sch- en met schr-; • Woorden met -ng en met -nk als lengte en anker; • Samengestelde woorden met medeklinkers zoals valstrik; • Woorden met ch; • Woorden met f/v en s/z zoals in afzender; • Woorden met -aai, -ooi en -oei; • Woorden met ei en ij; • Woorden die eindigen op -lijk en op -ig. <p>Bij de toets E5 zijn dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woorden met sch- en met schr-; • Woorden met -ng en met -nk; • Samengestelde woorden met medeklinkers zoals in valstrik; • Woorden met -eeuw, -ieuw en -uw. <p>Bij de toets M6 zijn dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woorden met -ng en met -nk; • Verkleinwoorden met -je, -pje en -tje zoals vriendje en rolletje;

Taalverhaal

	<ul style="list-style-type: none"> • Woorden met –cht zoals in opdracht; • Woorden die eindigen op –lijk; • Woorden met de uitspraak s en schrijfwijze c zoals in cel; • Woorden met uitspraak k en schrijfwijze c zoals in contact. <p>Bij de toets E6 zijn dat woorden die eindigen op –teit.</p>
Wordt de aard van extra hulp aan zwakke spellers beschreven?	Zie eerdere opmerkingen hierover. Er worden veel kopieerbladen gebruikt, maar het kan effectiever.
Geeft de methode aanwijzingen voor het leren toepassen van de geleerde spelling bij stelactiviteiten?	Nee. Advies: Bedenk steeds bij een stelactiviteit dat u deze relatie moet leggen. Aanwijzingen hoe u dit kunt doen, vindt u op de kwaliteitskaart <i>Tips voor betere spellingresultaten.</i>
Is er aandacht voor fonologische vaardigheden?	Een enkele keer worden er bij de instructie fonologische vaardigheden geoefend, zoals woorden verdelen in klanken of in klankgroepen. Ook het luisteren naar verschillen in lange en korte klanken komt aan bod. Advies: Doe dit vaker met zwakke leerlingen als u denkt dat dit nodig is, bijvoorbeeld op de vierde dag van de week, tijdens de les in plaats van het maken van het werkblad en/of na het signalerings- en controledictee.
Algemeen 1	De methode heeft goede aanwijzingen voor de spellingaanpak bij woorden. Er zijn ook duidelijke picto's die het onthouden kunnen bevorderen. Benut ze.
Algemeen 2	Bij de methode hoort voor de groepen 4 t/m 6 een 'oefenboek Taalverhaal, spellen met spellen'; 52 ideeën om woorden individueel of in tweetallen te oefenen. De oefeningen zijn vaak zinvoller dan het maken van de kopieerbladen.
Algemeen 3	Maak de instructie beter: zeg tegen de leerlingen duidelijk welke (soort) woorden er in de les geleerd worden. Start bovendien de instructie vanuit de klankvorm. Zeg eerst het woord, maak door hardop te denken duidelijk hoe u het aanpakt en schrijf dan pas het woord op het bord.

Colofon

De methodeanalyse Spelling in beeld is ontwikkeld door Cees Hereijgens in opdracht van School aan Zet van de PO-Raad. De kwaliteitskaarten die School aan Zet publiceert zijn bedoeld om binnen het lerarenteam het gesprek te ondersteunen over de betekenis van goed onderwijs. De school kan de kwaliteitskaart gebruiken om de eigen situatie aan te spiegelen, verbeterpunten te formuleren en daarop aansluitend gerichte initiatieven te ondernemen. Voor vragen rond de kwaliteitskaarten kunt u contact opnemen met Gea Spaans, secretariaat@schoolaanzet.nl.

KKTvH148

© Buiten het downloaden zijn alle rechten op dit product voorbehouden aan:

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
e-mail: secretariaat@schoolaanzet.nl
www.schoolaanzet.nl

KWALITEITSKAART